

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 48/12

Λουξεμβούργο, 24 Απριλίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-571/10

Servet Kamberaj κατά Istituto per l'Edilizia sociale della Provincia autonoma di Bolzano, Giunta della Provincia autonoma di Bolzano, Provincia autonoma di Bolzano

Η ρύθμιση που έχει θεσπιστεί σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο και προβλέπει διαφορετική μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος από εκείνη που προβλέπεται για τους πολίτες της Ένωσης, όσον αφορά την κατανομή των πιστώσεων που προορίζονται για στεγαστικό επίδομα, αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης

Η Ένωση αναγνωρίζει το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης όλων των δικαιούχων στεγαστικού επιδόματος που χορηγείται προς εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης σε όλους όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους

Ο S. Kamberaj είναι Αλβανός υπήκοος, ο οποίος κατοικεί στην Ιταλία, και συγκεκριμένα στην Αυτόνομη Επαρχία του Bolzano από το 1994. Ο S. Kamberaj είναι κάτοχος άδειας διαμονής αορίστου χρόνου και έλαβε από το 1998 μέχρι το 2008 το «στεγαστικό επίδομα» που χορηγείται από την εν λόγω Επαρχία με σκοπό να βοηθούνται οι λιγότερο εύποροι μισθωτές να καταβάλλουν το μίσθωμα της κατοικίας τους. Το επίδομα αυτό χορηγείται αφενός σε Ιταλούς ή άλλους πολίτες της Ένωσης και αφετέρου σε υπηκόους τρίτων χωρών ή σε απάτριδες, αλλά για τη δεύτερη αυτή κατηγορία επιβάλλεται η προϋπόθεση ότι πρέπει να διαμένουν αδιαλείπτως και νομίμως από πέντε τουλάχιστον ετών εντός των ορίων της επαρχίας και να έχουν ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα εντός της επαρχίας επί τρία τουλάχιστον έτη. Από το 2009 ο υπολογισμός για την κατανομή των πιστώσεων μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών γίνεται διαφορετικά, ανάλογα με το αν πρόκειται για πολίτες της Ένωσης ή για υπηκόους τρίτων χωρών.

Το Istituto per l'Edilizia sociale (IPES, Ινστιτούτο κοινωνικής στέγασης) της Αυτόνομης Επαρχίας του Bolzano απέρριψε συνεπώς την αίτηση του S. Kamberaj για το έτος 2009, επειδή είχαν εξαντληθεί οι πιστώσεις του προϋπολογισμού που προορίζονταν για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

Ο S. Kamberaj ζητεί από το Tribunale di Bolzano να αναγνωρίσει ότι η εν λόγω απορριπτική απόφαση συνιστά διάκριση αντίθετη προς την οδηγία σχετικά με το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες¹.

Το Tribunale di Bolzano υποβάλλει στο Δικαστήριο το ερώτημα αν είναι συμβατός με το δίκαιο της Ένωσης αυτός ο μηχανισμός κατανομής των πιστώσεων για το στεγαστικό επίδομα, ο οποίος καταλήγει σε δυσμενέστερη μεταχείριση των επί μακρόν διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών σε σχέση με τη μεταχείριση των πολιτών της Ένωσης.

Το Δικαστήριο επισημαίνει καταρχάς ότι η εφαρμογή διαφορετικών συντελεστών έχει ως αποτέλεσμα τη δυσμενέστερη μεταχείριση της κατηγορίας που αποτελείται από υπηκόους τρίτων χωρών, καθόσον οι πιστώσεις του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμες για την ικανοποίηση των αιτήσεών τους για χορήγηση στεγαστικού επιδόματος είναι χαμηλότερες από τις πιστώσεις που προορίζονται για τους Ιταλούς ή άλλους πολίτες της Ένωσης, με κίνδυνο συνεπώς την ταχύτερη εξάντλησή τους.

¹ Οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (ΕΕ 2004, L 16, σ. 44).

Κατά το Δικαστήριο, ο υπήκοος τρίτης χώρας που έχει υπαχθεί στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε ένα κράτος μέλος² βρίσκεται, όσον αφορά το στεγαστικό επίδομα, σε κατάσταση ανάλογη προς την κατάσταση στην οποία τελεί ο Ιταλός ή άλλος πολίτης της Ένωσης που έχει τις ίδιες οικονομικές ανάγκες.

Στη συνέχεια το Δικαστήριο εξετάζει την έκταση εφαρμογής της οδηγίας, όσον αφορά την **ίση μεταχείριση, στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης, της κοινωνικής αρωγής και της κοινωνικής προστασίας, των επί μακρόν διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών έναντι των υπηκόων του κράτους μέλους στο οποίο διαμένουν τα πρόσωπα αυτά**. Δεδομένου ότι η βούληση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να γίνουν σεβαστές οι διαφορές που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών, οι έννοιες αυτές ορίζονται από την εθνική νομοθεσία, κατά τρόπο πάντως που να τηρείται το δίκαιο της Ένωσης. Κατά συνέπεια, **στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον σκοπό κοινωνικής ενσωμάτωσης που επιδιώκει η οδηγία όσο και τις διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, κατά πόσον ένα στεγαστικό επίδομα εμπίπτει σε έναν από τους τομείς που ρυθμίζει η οδηγία**.

Η οδηγία αυτή προβλέπει³ ότι τα κράτη μέλη μπορούν, **στον τομέα της κοινωνικής αρωγής και της κοινωνικής προστασίας, να περιορίζουν την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στα βασικά πλεονεκτήματα**. Τα ωφελήματα ή πλεονεκτήματα αυτά, στα οποία συγκαταλέγονται το ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης, η αρωγή σε περίπτωση ασθένειας ή κήσης και τα επιδόματα λόγω γονικής μέριμνας ή μακροχρόνιας μέριμνας, πρέπει να χορηγούνται εξίσου τόσο στους υπηκόους του οικείου κράτους μέλους όσο και στους επί μακρόν διαμένοντες στο κράτος μέλος αυτό υπηκόους τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού.

Δεδομένου ότι η οδηγία δεν απαριθμεί περιοριστικά τα βασικά αυτά πλεονεκτήματα, δεν αποκλείεται τα στεγαστικά επιδόματα να καλύπτονται επίσης από την έννοια αυτή, στην οποία έχει οπωσδήποτε εφαρμογή η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Πρόκειται, εν πάση περιπτώσει, για παροχές που βοηθούν το άτομο να καλύψει τις βασικές ανάγκες του, όπως είναι η τροφή, η κατοικία και η υγεία.

Εξάλλου, αφού το δικαίωμα των υπηκόων τρίτων χωρών να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης στους τομείς που απαριθμεί η οδηγία αποτελεί τον γενικό κανόνα, κάθε παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό πρέπει να ερμηνεύεται στενά και δεν επιτρέπεται η επίκλησή της παρά μόνο αν τα αρμόδια για την εφαρμογή της οδηγίας αυτής όργανα του οικείου κράτους μέλους έχουν δηλώσει σαφώς την πρόθεσή τους να κάνουν χρήση της παρέκκλισης αυτής.

Η **έννοια και το περιεχόμενο του όρου «βασικά πλεονεκτήματα»** πρέπει άλλωστε να αναζητηθούν με βάση τον σκοπό που επιδιώκεται με την εν λόγω οδηγία, δηλαδή την **κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών** που διαμένουν νόμιμα από μακρού χρόνου στα κράτη μέλη.

Εξάλλου, κατά την ερμηνεία της έννοιας του όρου «βασικά πλεονεκτήματα» πρέπει επίσης να τηρούνται οι αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων⁴, που αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα κοινωνικής αρωγής και στεγαστικής βοήθειας προς εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης σε όλους όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους. Κατά συνέπεια, **το εθνικό δικαστήριο καλείται να εξακριβώσει αν το επίμαχο στεγαστικό επίδομα ανήκει στην κατηγορία των βασικών πλεονεκτημάτων** και προς τούτο οφείλει να λάβει υπόψη τον σκοπό του επιδόματος αυτού, το ύψος του, τις προϋποθέσεις χορήγησής του και τη θέση που κατέχει εντός του ιταλικού συστήματος κοινωνικής αρωγής.

Με βάση τις σκέψεις αυτές, το Δικαστήριο απαντά ότι **αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης η εθνική ή περιφερειακή ρύθμιση που προβλέπει –κατά την κατανομή των πιστώσεων που προορίζονται για το στεγαστικό επίδομα– διαφορετική μεταχείριση των υπηκόων τρίτων**

² Οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την υπαγωγή στο καθεστώς αυτό είναι η νόμιμη και αδιάλειπτη διαμονή επί πέντε έτη και η ύπαρξη επαρκών πόρων και ασφάλισης ασθένειας.

³ Βλ. άρθρο 11, παράγραφος 4.

⁴ Άρθρο 34 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

χωρών και των υπηκόων του κράτους μέλους στο οποίο διαμένουν, υπό την προϋπόθεση ότι το στεγαστικό επίδομα αφενός εμπίπτει στους τομείς για τους οποίους ισχύει η αρχή της ισότητας, την οποία προβλέπει η οδηγία για τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, και αφετέρου ανήκει στην κατηγορία των βασικών πλεονεκτημάτων, κατά την έννοια της οδηγίας αυτής, πράγμα που οφείλει να εξακριβώσει το εθνικό δικαστήριο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582